

Tisková zpráva:

JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V BRNĚ OTEVŘELA DIVADLO NA ORLÍ

Moderně vybavenou scénu, která poslouží zejména studentům opery a muzikálu, otevřela 24. října Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Nové **Divadlo na Orlí** nese název podle ulice, v níž stojí. Je opatřeno výmluvným podtitulem **Hudebně-dramatická laboratoř JAMU**.

„Záměr vybudovat vlastní scénu pro aktivity v oblasti hudebního divadla – především operní a muzikálové – ale i různé multimediální projekty, vyšel z potřeby generované rozmachem studijních oborů tohoto zaměření,“ uvedl rektor školy prof. Ing. MgA. Ivo Medek, Ph.D. Dodává, že hlavním cílem bylo vytvořit **akusticky a technologicky špičkový stánek určený primárně pro umělecké výstupy studentů Hudební i Divadelní fakulty JAMU, ale i pro výzkum a vývoj** – tedy onu zmiňovanou laboratoř zvuku, obrazu i pohybu.

Nová scéna je situovaná v historickém centru Brna nedaleko Měninské brány. Budova vyrostla ve dvacet metrů široké proluce v Orlí ulici, která vznikla při bombardování za druhé světové války a ještě donedávna ji zaplňoval provizorní dům z 50. let minulého století. Na tomto místě vyrostlo špičkově vybavené pracoviště v oblasti jevištních (světelných a zvukových) technologií, jehož těžištěm je variabilní divadelní sál - navržen jako víceúčelový prostor. **Celková plocha sálu je 21 x 12m, výška 6,5m a vejde se do něj až 150 osob.**

Nové divadlo potom rektor Medek vidí zejména jako prostor, v němž se budou střetávat studenti různých oborů obou fakult. „Ať už jsou to režiséři, dramaturgové, skladatelé, scénografové, jevištní technologové, ale i ti, kteří vystupují přímo na scéně nebo pod ní – zpěváci, dirigenti a instrumentalisté,“ zdůraznil rektor akademie. Mluví dále o stále se rozvíjející komplexnosti umění i nabídce studijních oborů. V novém divadle si na své tak přijdou třeba i multimediální umělci a v neposlední řadě též organizátoři akcí – studenti manažerství.

Projektová příprava stavby proběhla v letech 2004 - 2009. Generálním projektantem všech stupňů projektové dokumentace je architektonická kancelář ARCHTEAM (architekti Milan Rak a Alena Režná), která na projektu spolupracovala s dalším brněnským ateliérem RadaArchitekti v čele s architektem Pavlem Radou. **Výstavba divadla proběhla v letech 2010 - 2012.** Akusticky náročný provoz hudebního divadla se odrazil třeba ve zvolených materiálech i architektuře nového stánku pro školní hudební divadlo. „Aby stavba dobře fungovala, bylo nutné vedle sebe umožnit nerušený provoz několika akusticky samostatných celků - v divadelním sále může být představení, přičemž se dole v nahrávacím studiu bude realizovat hudební projekt a v učebnách nad sálem se bude zkoušet,“ poznamenal Rada. Pro nosnou konstrukci domu byl zvolen ocelobetonový skelet. Jedná se o ocelové prvky s betonovým jádrem a výztuží, které jsou připravovány v továrně a na stavbě se pouze smontovaly jako stavebnice.

Uliční fasádu nového divadla tvoří bílé panely z grafického betonu s použitím bílého cementu, kladené v horizontálním směru. Horizontální členění fasády je podpořeno vloženým pásovým oknem, které opticky propojuje foyer divadla s ulicí. Průčelí je oživeno grafikou, která vychází z hudební náplně divadla a symbolizuje tóny přepsané do schématu klaviatury. „Na zadní části budovy, která bude porostlá popínavou zelení, jsou použity betonové panely s černým probarvením. Provedení a použití těchto prvků je v České republice zcela výjimečné - panely dosahují délky přes sedm metrů, váží několik tun a jejich výroba musela být zajištěna v zahraničí,“ uvedli architekti.

Všechny místnosti v budově mají akustické obklady stěn. Obklady v prostorech pro veřejnost jsou v tmavě červené barvě, prostory sálu a zkušeben jsou černé, prostory zázemí okrově žluté. Do středního černého traktu patří i kavárna v parteru budovy. Kvůli eliminování ruchu města je studio umístěno do podzemí a je postaveno jako „dům v domě“. Kromě divadelního sálu a nahrávacího studia disponuje divadlo třemi zkušebnami, korepetitovnou, příslušným zázemím (čtyři šatny pro sólisty a sbor) a pokladnou. Zhotovitelem stavby je sdružení firem UNISTAV a.s. a OHL ŽS, a.s. Celkové náklady na výstavbu a vybavení dosáhly 342 milionů korun. V této sumě jsou kupříkladu započteny i 24 milionů korun, za něž škola nakoupí pro potřeby divadla hudební nástroje. **Divadlo na Orlí představuje největší rozvojový projekt JAMU v posledních letech.** Jeho přínos podle vedení školy spočívá hlavně v prostoru s kvalitním vybavením. „Studenti budou během studia pracovat s nejmodernějšími divadelními, zvukovými a světelnými technologiemi, opustí JAMU plně vybaveni pro vstup do své umělecké praxe,“ zdůraznil rektor Medek.

OPERNÍ A MUZIKÁLOVÉ LAHŮDKY

Zahajovacím představením Divadla na Orlí se 24. října stal muzikál FOOTLOOSE / TANEC NENÍ ZLOČIN, který napsali Dean Pitchford, Tom Snow a Walter Bobbie. V režii Jany Janěkové a v překladu i za dramaturgie Pavly Hoggard na scéně Jaroslava Milfajta, v kostýmech Evy Mesarč Jasičové a s choreografií Laca Cmoreje studenti muzikálového herectví a jejich hosté předvedou příběh z amerického maloměsta. Dvakrát zfilmovaný muzikál (v roce 1984 s Kevinem Baconem v hlavní roli, podruhé v roce 2011) je uváděn v české premiéře a kromě studentů muzikálového herectví v něm vystoupí i brněnští herci, studenti konzervatoře a živá profesionální kapela. FOOTLOOSE / TANEC NENÍ ZLOČIN má značnou celosvětovou oblibu a patří k nejvíce uváděným mladým muzikálovým dílům - od své broadwayské premiéry v roce 1998 prakticky dodnes. Zatím poslední úspěšná inscenace se uskutečnila v Londýně roku 2008. A o čem se v tomto muzikálu zpívá, hraje a tančí?

Do života plného konzervativní morálky a konvencí zde vpadne kluk z „divokého“ Chicaga, který se střetne s nejvyšší autoritou města, reverendem Shawem Moorem, který za jednoho z největších ďáblů považuje rock and roll. Na tomto kontrastu okořeněném i příběhem reverendovy dcery a dalších mladých lidí z městečka je vystavěna krásná divadelní příležitost, která je oslavou touhy mládí po svobodě a volnosti.

Základní dramaturgické linie nového divadla jsou dvě: opera a muzikál. Diváci se tak v sezóně dále mohou těšit na dvě operní aktovky – Evropskou turistiku od Josefa Berga a Kráska a zvíře Miloslava Ištvanu - zařazené do programu Mezinárodního festivalu Janáček Brno 2012 s premiérou v listopadu. Ištvanova Kráska a Zvíře je operní miniatura a trvá pouhých sedmáct minut. Opera z roku 1972 vznikla v roční návaznosti na úmrtí Josefa Berga. Libreto inspirované dramatem Františka Hrubína je koncentrováno do pouhé strany textu svěřené zpěvnímu barytonu a dvěma recitátorům. V březnu 2013 nabídne dramaturgický plán Divadla na Orlí operním divákům jeden z klenotů české opery - Prodanou nevěstu Bedřicha Smetany. Půjde o upravenou původní verzi opery s mluvenými texty.

Z dalších muzikálových inscenací pak návštěvníky nového divadla čeká zmíněný americký taneční muzikál FOOTLOOSE / TANEČNÍ ZLOČIN a Taneční maraton na STEEL PIER, oba tituly v české premiéře. Muzikál Taneční maraton na STEEL PIER divadla v Evropě teprve objevují. Jeho děj ze třicátých let 20. století je zasazen do prostředí slavného zábavního parku na molu, které vybíhá do moře u Atlantic City v americkém státě New Jersey. Steel Pier, navštěvovaly tisíce lidí a vystupoval tu i Charlie Chaplin nebo Frank Sinatra.

Posledním naplánovaným muzikálem této sezony jsou Pokrevní sestry. Dílo autorské trojice Pavla Hoggard, Dan Fikejz a Radka Coufalová vypráví dobře známý příběh konfliktu dvou královen, anglické Alžběty I. a skotské Marie Stuartovny. V programu dále nebude chybět ani absolventský koncert písní z českých a světových muzikálů.

HISTORIE PROJEKTU

Janáčkova akademie múzických umění byla založena 12. září 1947. Svou existencí navázala na varhanickou školu (založenou roku 1881) a brněnskou konzervatoř (založenou 1919), přičemž jejímu vzniku předcházelo mnohaleté úsilí spjaté s uměleckým odkazem Leoše Janáčka. Ustavením JAMU byla v Brně naplněna Janáčkova snaha o vznik vysoké umělecké školy, na níž by se rozvíjely schopnosti nejen absolventů konzervatoří, ale i ostatních talentovaných studentů.

Od roku 1989 procházela Janáčkova akademie múzických umění v Brně dynamickým rozvojem, jenž byl doprovázen vzrůstajícím počtem studentů a vznikem nových studijních oborů. Současně s tím se však potýkala s nedostatkem vhodných prostor, v nichž by studenti mohli zkoumat možnosti divadelního a hudebního umění a prezentovat výsledky své tvorby, neboť měla k dispozici pouze Divadelní studio Marta v Bayerově ulici a hostovala v královopolském divadle Barka.

Projekt vybudování Hudebně-dramatické laboratoře započal získáním provizorně zastavěné proluky na Orlí ulici 19 od Moravské galerie. 1. října 2003 vyhlásila Janáčkova akademie múzických umění v Brně veřejnou anonymní architektonickou soutěž na zpracování návrhu řešení stavby Hudebně-dramatické laboratoře JAMU. Po vyhlášení bylo vydáno zájemcům rovných 100 soutěžních podmínek. Po skončení soutěžní lhůty dne 19. prosince 2003 bylo vyhlášovatel

doručeno celkem 49 soutěžních návrhů. Hodnocení soutěže proběhlo ve dnech 12. až 15. ledna 2004 udělila 1. cenu návrhu autorů Ing. arch. Pavel Rada, Brno, Ing. arch. Milan Rak Ph.D. a Ing. arch. Alexander Skalický. 23. září 2010 proběhlo slavnostní poklepání základního kamene.

DALŠÍ INFORMACE

Divadlo na Orlí / Hudebně-dramatická laboratoř JAMU je novou divadelní scénou Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. Jde o pracoviště vybavené špičkovou zvukovou a světelnou technologií, která umožní studentům připravovat se na profesionální kariéru v prostředí, které odpovídá současným světovým trendům. Poslouží především studentskému hudebnímu divadlu, tedy opeře a muzikálu. Divadlo na Orlí se vedle Divadelního studia Marta, určenému nyní především činohernímu divadlu a dalším aktivitám Divadelní fakulty, stává další scénou JAMU.

DIVADELNÍ SÁL

Variabilní divadelní sál je navržen jako víceúčelový prostor s jevištěm, orchestřištěm a provazištěm. V tomto sále lze pomocí pohyblivých částí postavit klasické kukátkové divadlo. Vedle toho je však možné i prostorové řešení, které mění poměr velikosti jeviště a hlediště a umožňuje středové hraní. Technologie je instalována tak, aby uměla na tyto alternativy reagovat. Celková kapacita sálu je závislá na prostorovém uspořádání; maximum je 150 osob.

NAHRÁVACÍ STUDIO

V suterénu budovy Divadla na Orlí se nachází nahrávací studio, které bylo vyprojektováno za účasti odborníků našich i zahraničních a s pomocí nejmodernějších postupů počítačového modelování. Studio je realizováno jako betonový blok pružně uložený ve dvou podlažích budovy, proto je vliv rušivých zvuků minimální. Studio má akusticky příznivý půdorys a některé akustické vlastnosti jsou variabilní. Všechny nahrávací technologie jsou odděleny – jsou jednak v místnosti hudební režie, jednak v technologických místnostech. Jedinečnou součástí nahrávacího studia jsou špičkové hudební nástroje, od křídla přes legendární nástroje Moog a Hammond, špičkové koncertní harfy až po moderní softwarová řešení, jako je Vienna Symphonic Library.

Technologie v nahrávacím studiu je koncipována jako duální, s možností nahrávat přes klasický analogový mixážní pult, nebo přímo do nahrávacího počítačového programu. Oba způsoby lze používat současně. To je umožněno použitím mixážního pultu Duality firmy SSL. I další komponenty nahrávacího řetězce jsou na odpovídající úrovni: Analogově digitální převod je realizován převodníky R.M.E., na jejichž vstupy lze variabilně připojit přímo zdroj signálu nebo výstupy mixážního pultu Duality.

HISTORIE MÍSTA STAVBY

Existence Orlí ulice je písemně poprvé doložena v 13. století, avšak již dříve na jejím místě vedla historická cesta z města východním směrem. Podle Měnína, obce ležící na této trase, se ulice nazývala Měnínská (platea Menesensis) a stejně tak i na jejím konci vystavěná městská brána. Ta je poprvé zmiňována v listině z června 1293, která popisuje spor týkající se hranic farností brněnských kostelů sv. Petra a sv. Jakuba. Brána jako jediná přežila zánik brněnského městského opevnění v 19. století a zachovala se do současnosti.

V 17. století se ulice jmenovala Poštovní (Postgasse), podle zde sídlícího poštovního úřadu. Svě současné pojmenování ulice získala až v 19. století, kdy se vžil její název podle vyhlášeného hostince U černého orla – Černoorelská či Orelská (Schwarzadlergasse nebo Adlergasse). Tento zájezdní hostinec byl považován za nejlepší v Brně a často v něm pobývali významní návštěvníci města. Jedním z nich byl i císař Josef II., který v roce 1788 hostinci udělil právo přidat k názvu dovětek U císaře římského.

Na samotném místě stavby Divadla na Orlí / Hudebně-dramatické laboratoře JAMU stával měšťanský dům, jenž byl, díky své výhodné poloze u městské brány, využíván i jako hostinec. Na konci 2. světové války byl zasažen leteckou bombou. Od té doby byla na místě proluka, která byla jen částečně a provizorně zastavěna restaurátorskými dílnami Moravské galerie.